

Budapest lakosságának gyarapodásához képest hatványozottan emelkedik a fővárosi alkalmazottak száma

1880-ban 370.000 lakost 2153 alkalmazott, 1923-ban 900.000 lakost 25.000 alkalmazott igazgatott — Beszámoló Budapest legutóbbi négy évének legjelentősebb mozzanatairól

Ma jelent meg Budapest Székesfőváros statisztikai évkönyve, mely az 1921—24. évi állapotokat ismerteti igen könnyen áttekinthető táblázatban. A most megjelent évkönyv előszavában dr. Thirring Gusztáv, a fővárosi statisztikai hivatal igazgatója néhány soros előszóban felemlíti, hogy az évkönyv adatait sikerült azzal a részletességgel és sokoldalúsággal közrebocsátani, mely az évkönyv békebeli kereteinek teljesen megfelel. Az évkönyvből, amelyet maga egészében dr. Illyefalvi Lajos, a statisztikai hivatal aligazgatója szerkesztett, az alábbi érdekes adatokat közöljük:

Milyenek voltak 1920-ban a lakásviszonyok?

A mai lakásmizéria mellett általános érdeklődésre tarthat számot, hogy hány épület és lakás van Budapesten és hogy általában milyenek a lakásviszonyok, milyen fejlődést mutatnak a múlt század közepétől 1920-ig. A kimutatás szerint a fővárosban 1849-ben 9518 ház volt, ez a szám 1920-ban

20.020-ra emelkedett.

Hogy 1920 után milyen képet mutat az építkezés fejlődése, erre nézve a statisztikai hivatalnak nem állottak pontos adatok rendelkezésére. A lakások száma 1880-ban 71.638 volt, 1920-ban 206.467. A 71.638 lakásban 342.426 lélek lakott,

a 206.467 lakásban 858.369 lélek.

A számokból kitétni, hogy a lakásviszonyok 1920-ban körülbelül ugyanazok, mint 1880-ban, mert

egy lakásra 1920-ban ugyanannyi lélek esett, mint negyven évvel ezelőtt.

Igen érdekes a kimutatás, mely a lakásokat a szobák száma szerint tünteti fel. E kimutatás szerint 1920-ban 107.489 egyszobás, 54.282 kétszobás, 24.346 háromszobás, 10.842 négyszobás, 4016 ötszobás, 1359 hatszobás lakás volt. Az albérlők száma 1880-ban 364.437-es lakószám mellett 50.940 volt, míg 1920-ban 928.000-es lélekszám mellett

97.879 volt az albérlők és ágyrajárók száma.

Ami a laksűrűséget illeti, az egyszobás lakásokban egy szobára 3.81, a kétszobásra 2.21, a háromszobásra 1.64, a hatszobásra 1.12, a hétszobásra már 1.02 lélek esik. Hogy milyen a laksűrűség 1924-ben, erre nézve az évkönyvnek nincsenek adatai.

Házasság, válás, analfabéták és öngyilkosságok

A főváros lakosságának száma az 1920-i népszámlálás szerint 928.996 lélek volt. Az 1859-i számhoz képest a szaporulat 648.647 lélek. Nemek szerint a lakosság így oszlik meg: 431.290 férfi és 497.706 nő. Hogy mekkora a katonaság száma, ezt a kimutatás nem tünteti fel. A házas férfiak száma 1920-ban 180.042, a házas nők száma 182.385 volt. Nőtlen férfi volt 237.679, nem házas nő pedig 251.329. Ezenkívül volt 10.727 férfi-özvegy, 57.420 női-özvegy. Az elvált férfiak száma 2.727, az elvált asszonyoké 6.536 volt. Vallás szerint a lakosság így oszlott meg: római katolikus: 548.727, görög katolikus: 10.065, görög keleti 4.346, ágostai evangélikus 44.894, református 101.124, izraelita 215.512. A műveltségi viszonyokról készült táblázat szerint 1920-ban 385.141 férfi tudott írni és olvasni. Az analfabéták száma 45.004 volt. A nők közül 434.668 tudott írni-olvasni, az analfabéták száma 59.334 volt. Igen érdekes képet kapunk, ha a mai műveltségi állapotot összehasonlítjuk az 1869-beli adatokkal. 1869-ben, amikor a lakosság száma alig haladta meg a háromszázezret,

összesen 99.573 analfabéta volt Budapesten.

Ezzel szemben 1920-ban, amikor a lakosság száma meghaladja a kilencszázezret,

összesen csak 104.338 analfabéta van,

tehát alig valamivel több, mint 1869-ben. Száزالékban kifejezve ez azt jelenti, hogy 1869-ben 33% volt az analfabéták száma.

míg 1920-ban alig 10%.

Bárczy István iskolapolitikája ilyennek mutatkozik a statisztikában. A népmozgalomról

szóló kimutatás szerint 1924-ben összesen 9892 házasságot kötöttek Budapesten. Ezzel szemben 1657 házasságot bontottak fel. A született gyermekek száma 1924-ben 16.000 volt. Érdekes hogy 167 az iker-születések száma. Törvényes gyermek ebből 13.181, törvénytelen 3.104. A született fiúk száma 8299, a leányoké 7985. A meghaltak száma 1924-ben 18.644 lélek volt, ezek között volt 9823 férfi és 8821 nő.

Tüdővészben 1921-ben 3563 lakos halt meg, 1922-ben 3641, 1923-ban 3820, 1924-ben 3873.

Kor szerint a legtöbben 20—25 éves korban haltak meg tüdővészben. Az öngyilkosságok száma 1921-ben 235, 1922-ben 229, 1923-ban 241, 1924-ben 261 volt.

Hány alkalmazottja van a fővárosnak?

A főváros szolgálatában álló állandó személyzet száma hivatalok szerint így oszlik meg: A közigazgatási hivatalban 1923-ban összesen 2892 alkalmazott dolgozott. Az iskolákban 1604, a közművelődési intézetekben 588, népjóléti és jótékony intézetekben 396, a köztisztviselési szolgálatban 2205, a közegészségügyi szolgálatban 4217, a közértelemezésnél 2144, a gazdasági üzemeknél 919, végül a közüzemeknél 4924 volt az alkalmazottak száma 1923-ban. Az összes alkalmazottak száma

25.813.

Ezzel szemben 1880-ban a

370.000 lakosságu Budapesten összesen 2153

városi alkalmazottja volt. Az alkalmazottak számának emelkedése tehát nem áll arányban a lélekszám emelkedésével.